

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-01960/2020-ERU

V Ostravě dne 17. srpna 2020

Č. j. 01960-3/2020-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán dle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), ve spojení s ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-01960/2020-ERU s obviněným z přestupku, kterým je obchodní společnost **ENERGIE MAŠŤOV s.r.o.**, se sídlem Sídliště 296, 431 56 Mašťov, IČO: 250 08 331, ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění (dále jen „zákon o cenách“), rozhodl

takto:

- I. Účastník řízení, společnost **ENERGIE MAŠŤOV s.r.o.**, se sídlem Sídliště 296, 431 56 Mašťov, IČO: 250 08 331 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách**, kterého se dopustil tím, že jako prodávající po skončení roku 2017 požadoval po svých tehdejších odběratelích v cenové lokalitě „Mašťov – Sídliště 296“ výslednou cenu tepelné energie za rok 2017, jejíž výše nebyla v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen dle ust. § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách, když v rozporu s ust. bodu (1.1) a (1.3) cenového rozhodnutí č. 4/2015 ze dne 6. listopadu 2015, kterým se mění cenové rozhodnutí č. 2/2013 ze dne 1. listopadu 2013, k cenám tepelné energie (dále jen „cenové rozhodnutí“), v položce „odpisy“ kalkulace výsledné ceny tepelné energie uplatnil u majetku „Kotel VARIMATIK VM 200“ zařazeného k odpisování v roce 2017 neoprávněny odpis ve výši ████████ Kč bez DPH, když u majetku „Kotel VARIMATIK VM 200“ uplatnil v roce 2017 odpis ve výši ████████ Kč namísto ████████ Kč, tím že chybně stanovil minimální dobu odpisování a způsob výpočtu odpisu podle daňových odpisu na základě zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu místo odpisů účetních podle ust. bodu (2.2.1.) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí.
- II. Dle ust. § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku dle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách ukládá **pokuta ve výši 10 195 Kč** (slovy: deset tisíc sto devadesát pět korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 33620.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 25. září 2019 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) dle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v tehdy účinném znění, kontrolu ve věci dodržování ust. § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, v tehdy účinném znění. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 3. prosince 2019 Protokol o kontrole č. ██████████ č. j. 09489-11/2019-ERU. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 09489/2019-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 25. února 2020, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

Dle ust. § 81 zákona o odpovědnosti za přestupky mohou být v řízení navazujícím na výkon kontroly skutečnosti zjištěné při kontrole jediným podkladem rozhodnutí o přestupku.

II. Kontrolní zjištění

Kontrola byla zahájena dne 25. září 2019 na základě doručeného Oznámení o zahájení kontroly z téhož dne, č. j. 09489-1/2019-ERU, účastníku řízení.

V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 správního řádu, na základě, kterých vyhotovil dne 3. prosince 2019 Protokol o kontrole č. K048019, č. j. 09489-11/2019-ERU.

V závěru tohoto protokolu bylo uvedeno, že kontrolou bylo zjištěno, že účastník řízení při kalkulaci výsledné ceny tepelné energie v roce 2017 porušil cenové předpisy tím, že požadoval cenu tepelné energie za rok 2017 v cenové lokalitě „Mašťov – Sídliště 296“ jejíž výše není v souladu s podmínkami věcného usměrňování podle ust. § 6 zákona o cenách, a to tím, že do kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2017 v položce „odpisy“ uplatnil u majetku „Kotel VARIMATIK VM 200“ neoprávněny odpis ve výši ██████████ Kč bez DPH, když u něj uplatnil odpis ve výši ██████████ Kč namísto ██████████ Kč, a to díky tomu, že účastník řízení použil daňové odpisy podle zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu (dále jen „zákon o dani z příjmu“) místo odpisů účetních dle ust. bodu (2.2.1.) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí.

S výše uvedeným protokolem a výsledky provedené kontroly byl účastník řízení prokazatelně seznámen doručením uvedeného protokolu, tj. dne 5. prosince 2019. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení námítky.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení podniká v oblasti výroby a rozvodu tepelné energie na území města Chomutova na základě licence č. 310101838 na výrobu tepelné energie a licence č. 320203443 na rozvod tepelné energie udělené Úřadem.

Účastník řízení provozuje plynovou kotelnou, kdy je technologický proces výroby tepelné energie zajišťován třemi kotli značky VARIMATIK, a to modely 200VM o výkonu 190 kW a modelem 300VM o výkonu 300 kW. Účastník řízení dodával tepelnou energii celkem pěti odběratelům tepelné energie, kteří hradili v průběhu roku 2017 měsíční zálohové platby, po skončení roku 2017 účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku tepelné energie, ve kterém byly uhrazené zálohy zúčtovány za cenu [REDACTED] Kč/GJ.

Z kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2017 obsažené ve spise pod č. j. 09489-9/2019-ERU vyplývá, že účastník řízení za uskutečněné dodávky tepelné energie v roce 2017 v celkovém množství [REDACTED] GJ dosáhl tržeb ve výši [REDACTED] Kč. Dále z kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2017 vyplývá, že účastník řízení uplatnil v roce 2017 odpisy ve výši [REDACTED] bez DPH.

Kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2017 v kontrolované cenové lokalitě je uvedena v následující Tabulce č. 1.

Tabulka 1: Kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2017

Položka	[Kč bez DPH]	[Kč bez DPH/GJ]
1. Proměnné náklady		
1.1 Palivo		
1.2 Nákup tepelné energie		
1.3 Elektrická energie		
1.4 Technologická voda		
1.5 Ostatní proměnné náklady		
2. Stálé náklady		
2.1 Mzdy a zákonné pojištění		
2.2 Opravy a údržba		
2.3 Odpisy		
2.4 Nájem		
2.5 Leasing		
2.6 Zákonné rezervy		
2.7 Výrobní režie		
2.8 Správní režie		
2.9 Úroky		
2.10 Ostatní stálé náklady		
3. Zisk		
Celkem stálé náklady a zisk		
Celkem náklady a zisk		
Množství tepelné energie [GJ]		
Cena bez DPH [Kč/GJ]		
Cena včetně DPH [Kč/GJ]		

Účastník řízení v rámci šetření vedeného pod sp. zn. 06563/2019-ERU doložil interní předpis vztahující se k odpisování a postupu při odpisování majetku zahrnutého do užívání v roce 2017, s názvem „Směrnice pro uplatňování odpisů v roce 2017“ obsažená ve spise

pod č. j. 06563-6/2019-ERU, která stanovuje že, jednotlivé druhy majetku jsou zařazeny do odpisových skupin dle platné legislativy. Dále stanovuje, že účetní a daňové odpisy jsou si rovny a do ceny tepelné energie vstupuje hodnota účetního odpisu pro dané období.

Z karet dlouhodobého majetku obsažených ve spise pod č.j. 09489-9/2019-ERU vyplývá, že účastník řízení v kalkulaci výsledné ceny tepelné energie za rok 2017 pro cenovou lokalitu „Mašťov – sídliště 296“ uplatnil odpisy pod názvem „Kotel VARIMATIK VM 200“ ve výši ████████ Kč a majetek pod názvem „KOTELNA MAŠŤOV čp. 296“ ve výši ████████ Kč. Účastník řízení zařadil kotel VARIMATIK VM 200 do užívání dne 21. prosince 2017 a stanovil dobu odpisování na 10 let podle odpisové skupiny 3 dle ust. § 30 odst. 1 zákona o dani z příjmu. KOTELNA MAŠŤOV čp. 296 byla zařazená do užívání dne 12. srpna 1998 a účastník řízení stanovil dobu odpisování na 30 let podle skupiny 5 dle ust. § 30 odst. 1 zákona o dani z příjmu.

IV. Právní hodnocení

Dle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Zákon o cenách nebyl po spáchání vytykaného jednání účastníka řízení (tj. po 28. únoru 2018, kdy byla vystavena vyúčtování ceny tepelné energie za rok 2017) novelizován, proto posoudil jednání účastníka řízení podle aktuální právní úpravy (tj. zákona o cenách).

IV. I. Obecný právní rámec

Dle ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, Úřad (i) vykonává působnost při uplatňování, regulaci, sjednávání a kontrole cen v oblasti energetiky, (ii) vydává právní předpisy pro regulaci, sjednávání a kontrolu cen v oblasti energetiky a (iii) vydává rozhodnutí o regulaci cen včetně pravidel pro klíčování nákladů, výnosů a hospodářského výsledku regulovaných a neregulovaných činností.

Přestupku ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako prodávající dopustí tím, že sjedná nebo požaduje cenu, jejíž výše nebo kalkulace není v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle ust. § 6 odst. 1 téhož zákona.

Dle ust. § 6 odst. 1 zákona o cenách věcné usměrňování cen spočívá ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednání cen. Těmito podmínkami se rozumí vymezení (i) maximálního rozsahu možného zvýšení ceny zboží ve vymezeném období, nebo (ii) maximálního podílu, v němž je možné promítnout do ceny zvýšení cen určených vstupů ve vymezeném období, nebo (iii) závazného postupu při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny, včetně zahrnování přiměřeného zisku do ceny.

K provedení ust. § 6 zákona o cenách v energetických odvětvích vydává Úřad cenová rozhodnutí. V daném případě, kdy správní orgán posuzoval dodržování cenových předpisů u účastníka řízení za rok 2016, bylo účinné cenové rozhodnutí Úřadu č. 2/2013 ze dne

1. listopadu 2013, k cenám tepelné energie, ve znění změn provedených cenovým rozhodnutím Úřadu č. 4/2015 ze dne 6. listopadu 2015, k cenám tepelné energie (tj. cenové rozhodnutí).

Z ust. bodu (1.1) cenového rozhodnutí vyplývá, že se ceny tepelné energie regulují způsobem věcného usměrňování cen, přičemž do ceny tepelné energie lze v kalendářním roce promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty podle jiného právního předpisu (zákon o dani z přidané hodnoty).

Dle ust. bodu (1.3) cenového rozhodnutí se ekonomicky oprávněnými náklady v ceně tepelné energie rozumí ekonomicky oprávněné náklady (dle ust. § 2 zákona o cenách) nezbytné pro výrobu anebo rozvod tepelné energie v kalendářním roce, které vycházejí z účetnictví dodavatele tvořeného v souladu s Českými účetními standardy podle jiného právního předpisu, jímž je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Veškeré uplatňované ekonomicky oprávněné náklady zahrnuje dodavatel do ceny tepelné energie. Zároveň jsou v příloze č. 1 cenového rozhodnutí uvedeny některé ekonomicky oprávněné náklady v ceně tepelné energie včetně stanovení podmínek pro určení jejich výše.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že aby mohl dodavatel tepelné energie uplatnit některé náklady do ceny tepelné energie, musí tyto náklady přímo souviset s výrobou nebo rozvodem tepelné energie, a současně se musí jednat o nezbytný náklad uplatněný pouze v oprávněné výši.

Příloha č. 1 cenového rozhodnutí v bodě (2.2.1.) stanovuje, že povolenými odpisy v ceně tepelné energie jsou účetní odpisy provozovaného majetku nezbytného pro výrobu nebo rozvod tepelné energie, přičemž doba odpisování odpovídá dlouhodobě obvyklé použitelnosti daného majetku podle zákona č. 563/1991 o účetnictví, nestanoví-li vyhláška č. 262/2015 o regulačním výkaznictví minimální dobu odpisování majetku.

Příloha č. 10 k vyhlášce o regulačním výkaznictví stanovuje minimální dobu odpisování majetku uvedeného do užívání po 1. lednu 2011 používaného pro výkon činnosti výroby tepelné energie nebo rozvodu tepelné energie u kategorie „Teplovodní, horkovodní nebo parní kotel“ na 15 let, a u kategorie „Budova pro energetiku“ na dobu 30 let.

IV. II. Právní posouzení skutku

Správní orgán v rámci správního řízení zjistil a prokázal, že účastník řízení je právní osobou a zároveň byl v roce 2017 výrobcem a dodavatelem tepelné energie v kontrolované cenové lokalitě, přičemž povaha jeho činnosti spočívala právě ve výrobě a dodávce tepelné energie. Z uvedeného tedy vyplývá, že vůči svým odběratelům vystupoval účastník řízení jako prodávající.

Odpisováním se vyjadřuje nejen fyzické opotřebení majetku, ale i opotřebení morální, způsobené vědeckotechnickým pokrokem. Účetním odpisováním se snižuje hodnota dlouhodobého majetku přenášením do nákladů účetní jednotky. Každoročně tak vstupuje do nákladů část hodnoty dlouhodobého majetku odpovídající stupni jeho fyzického a morálního opotřebení. Posláním účetních odpisů je tedy co nejvěrněji zobrazovat skutečné fyzické a morální opotřebení dlouhodobého majetku v průběhu jeho využívání, neboť jen tak lze zajistit, aby zůstatková hodnota tohoto majetku uvedená v účetní závěrce

se co nejvíce blížila jeho skutečné ekonomické hodnotě a aby výsledek hospodaření dostatečně přesně vyjadřoval i úbytek hodnoty dlouhodobého majetku.

V rámci správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení promítl v cenové lokalitě „Mašťov – sídliště 296“ do ceny tepelné energie za rok 2017 odpisy ve výši [REDACTED] Kč bez DPH (viz také položka „Odpisy“ výsledné kalkulace ceny tepelné energie za rok 2017 obsažená ve spise pod č.j. 09489-9/2019-ERU), a to odpisy pod názvem „Kotel VARIMATIK VM 200“ ve výši [REDACTED] a majetek pod názvem „KOTELNA MAŠŤOV čp. 296“ ve výši [REDACTED] Kč. Z karet dlouhodobého majetku obsažených ve spise pod č.j. 09489-9/2019-ERU vyplývá, že účastník řízení Kotel VARIMATIK VM 200 zařadil do užívání dne 21. prosince 2017 a stanovil minimální dobu odpisování na 10 let dle ust. § 30 odst. 1 zákona o dani z příjmu. V případě majetku označeného jako „Kotelna Mašťov čp. 296“, který byl do užívání zařazen dne 12. srpna 1998 byla minimální doba odpisování stanovena na 30 let dle ust. § 30 odst. 1 zákona o dani z příjmu.

Z karet dlouhodobého majetku obsažených ve spise pod č.j. 09489-9/2019-ERU vyplývá, že účastník řízení zařadil předmětný kotel do třetí odpisové skupiny s dobou odpisování stanovenou na 10 let dle ust. § 30 odst. 1 zákona o dani z příjmu. Účastník řízení uplatňoval lineární odpisování majetku, kdy se odpisy dostávají během let do nákladů rovnoměrně, proto stanovil výši odpisu za rok 2017 dle ust. § 31 odst. 7 zákona o dani z příjmu ve výši jedné setiny součinu vstupní ceny předmětného kotle ve výši [REDACTED] Kč a přiřazené roční odpisové sazby dle ust. § 31 odst. 1 písm. a) zákona o dani z příjmu ve výši 5,5, a to ve výši [REDACTED] Kč.

Konkrétní postup výpočtu odpisu za předmětný kotel podle účastníka řízení vypadal následovně:

PC (pořizovací cena kotle VARIMATIK VM 200) = [REDACTED] Kč
OS (roční odpisová sazba) = 5,5

$(PC * OS) / 100 = \text{Odpis za rok 2017}$

$([REDACTED] * 5,5) / 100 = [REDACTED] \text{ Kč}$

Účastník řízení při stanovení výše odpisů v roce 2017 vycházel z předpisu upravujících daňové odpisy, tj. podle zákona o dani z příjmu. Účastník řízení měl však povinnost postupovat při odpisování majetku podle ust. bodu (2.2.1) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí a použít předpis který upravuje účetní odpisy, tj. vyhláška o regulačním výkaznictví.

Příloha č. 10 k vyhlášce o regulačním výkaznictví stanovuje minimální dobu odpisování majetku uvedeného do užívání po 1. lednu 2011 používaného pro výkon činnosti výroby tepelné energie nebo rozvodu tepelné energie u kategorie „Teplovodní, horkovodní nebo parní kotel“ na 15 let, tj. 180 měsíců, a u kategorie „Budova pro energetiku“ na dobu 30 let.

Z karet dlouhodobého majetku obsažených ve spise pod č.j. 09489-9/2019-ERU vyplývá, že Kotel VARIMATIK VM 200 byl zařazen účastníkem řízení do užívání dne 21. prosince 2017, účastník řízení měl tedy stanovit výši měsíčního odpisu za rok 2017 ve výši [REDACTED] Kč, a to jako podíl celkové ceny předmětného kotle ve výši [REDACTED] a minimální dobou odpisování stanovenou vyhláškou o regulačním výkaznictví ve výši 180 měsíců. U odpisu označeného jako „KOTELNA MAŠŤOV čp. 296“ minimální doba

odpisování stanovena účastníkem řízení v souladu s vyhláškou o regulačním výkaznictví na 30 let

Účastník řízení měl tedy v cenové lokalitě „Mašťov – sídliště 296“ pro rok 2017 do ceny tepelné energie uplatnit odpis pod názvem „Kotel VARIMATIK VM 200“ ve výši [REDAKCE] Kč a odpis pod názvem „KOTELNA MAŠŤOV čp. 296“ ve výši [REDAKCE] Kč. Dohromady měl tedy účastník řízení uplatnit oprávněný náklad v odpisech v [REDAKCE] výši [REDAKCE] Kč.

Z hlediska bodu (1.1) a (1.3) cenového rozhodnutí lze odpisy účastníka řízení uplatněné v cenové lokalitě „Mašťov – sídliště 296“ v rámci ceny tepelné energie za rok 2017 považovat za ekonomicky neoprávněné náklady v ceně tepelné energie, a to ve výši rozdílu mezi částkou [REDAKCE] Kč uplatněnou účastníkem řízení a částkou [REDAKCE] č stanovenou na základě předpisu Úřadu, tj. [REDAKCE] Kč.

IV. III. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán v rámci správního řízení zjistil a prokázal, že účastník řízení v kalkulaci výsledné ceny tepelné energie za rok 2017 uplatnil a následně též vyúčtoval náklady, které nelze uznat jako ekonomicky oprávněné, neboť požadoval cenu, jejíž výše není v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle ust. § 6 odst. 1 zákona o cenách, když v rozporu s ust. bodu (1.1) a (1.3) cenového rozhodnutí a ust. bodu (2.2.1) Přílohy č. 1 cenového rozhodnutí v dotčené cenové lokalitě uplatnil neoprávněně odpisy ve výši [REDAKCE] Kč.

V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného přestupku.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu (přestupku). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty (přestupky). Podstatou správních deliktů (přestupků) je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu (přestupku), pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt (přestupek), musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu (přestupku) a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

V souvislosti s tím Úřad uvádí, že věcné usměrňování cen je velmi důležitým nástrojem, jehož smyslem je přesné nastavení pravidel a podmínek věcného usměrňování nastaveného podle přísných kritérií, ke kterým jsou pak dodavatelé při výkonu své podnikatelské činnosti povinni přistupovat s maximální obezřetností a opatrností při jejich dodržování. V případě, že nejsou tyto podmínky a tento postup ze strany dodavatele tepelné energie dodrženy, může mít následné protiprávní jednání výrazný nepříznivý společenský dopad na odběratele. Dodavatelé tepelné energie zabývající se prodejem tepelné energie

tak musí bezpodmínečně dodržovat a také zajistit dostatečnou a odbornou kontrolu před vyúčtováním odběratelům.

Úřad upozorňuje na skutečnost, že základním smyslem cenové regulace tepelné energie je především ochrana odběratelů tepelné energie, když odvětví teplárenství je považováno za tzv. odvětví s přirozeným monopolem, neboť v naprosté většině lokalit má dodavatel tepelné energie monopolní postavení bez možnosti změny způsobu vytápění, aniž by taková změna nevyžadovala významné investice na straně odběratelů tepelné energie.

Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména obecně vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.

V daném případě konkrétní společenská škodlivost spočívá v narušení zájmu společnosti na ochraně odběratelů tepelné energie, tím že účastník řízení v roce 2017 porušil cenové rozhodnutí, když v rozporu s cenovým rozhodnutím kalkuloval cenu tepelné energie v dotčené cenové lokalitě do které zahrnul ekonomicky neoprávněné náklady, resp. odpisy, a takto kalkulované ceny požadoval po svých tehdejších odběratelích.

Správní orgán má tak za prokázané, že byla naplněna i materiální stránka přestupku dle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, neboť byl narušen zájem společnosti na ochraně odběratelů tepelné energie a účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku dle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, kterého se dopustil jednáním popsáním ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

IV. IV. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 22 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení z jeho deliktivní odpovědnosti dle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách. Nicméně žádné okolnosti, které by bylo možné pod toto ustanovení podřadit, účastník řízení v rámci správního řízení (ani v rámci kontroly) neuvedl. Správní orgán má tedy i nadále za to, že pokud by si účastník řízení počínal dostatečně bděle, nedošlo by k porušení vytýkaného ustanovení.

Správní orgán tak na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že se účastník řízení dopustil svým jednáním přestupku ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, a to jednáním popsáním ve výroku I. tohoto rozhodnutí. Z tohoto důvodu přistoupil k uložení správního trestu.

V. Uložení správního trestu

Ve správním řízení bylo zjištěno a prokázáno, že se účastník řízení dopustil spáchání přestupku dle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, za který Úřad ukládá pokutu.

Dle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Jelikož zákon o cenách neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení pouze napomenutí či pokuta.

Správní orgán má za to, že správní trest ve formě napomenutí není v oblasti dozoru Úřadu ve vztahu ke spáchanému přestupku příslušný, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

Za přestupek dle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách se dle ust. § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, uloží pokuta ve výši jedno až pětinásobku nepřiměřeného majetkového prospěchu, jde-li vyčíslit, zjištěného za kontrolované období, nejvýše za dobu jeho posledních 3 let, nebo do 1 000 000 Kč, je-li výše nepřiměřeného majetkového prospěchu nižší než 1 000 000 Kč.

Dle ust. § 2 odst. 5 zákona o cenách nepřiměřený majetkový prospěch získá prodávající, jestliže prodá zboží za cenu zahrnující neoprávněné náklady nebo nepřiměřený zisk získaný na základě uplatnění vyšší ceny prodeje oproti obvyklé ceně, v případě zneužití výhodnějšího postavení na trhu, vyšší než maximální nebo pevnou úředně stanovenou cenu, nebo vyšší, než by odpovídalo pravidlům cenové regulace.

Správním orgánem bylo prokázáno, že účastník řízení zahrnul do ceny tepelné energie za rok 2017 v kontrolované cenové lokalitě ekonomicky neoprávněné náklady celkem ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH a takto navýšenou cenu požadoval po svých tehdejších odběratelích. Účastník řízení tedy požadoval cenu vyšší, než by odpovídalo pravidlům cenové regulace. Tyto ekonomicky neoprávněné náklady je tak ve smyslu výše uvedeného ustanovení nutno chápat jako nepřiměřený majetkový prospěch účastníka řízení, kdy díky promítnutí ekonomicky neoprávněných nákladů do ceny došlo k navýšení ceny tepelné energie za rok 2017 v dané cenové lokalitě. Správní orgán uzavírá, že v případě protiprávního jednání účastníka řízení byl nepřiměřený majetkový prospěch v rámci vedeného správního řízení prokazatelně zjištěn ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH.

Správní orgán přihlédl při stanovení výměry pokuty za přestupek dle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti

za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Vzhledem k uvedenému správní orgán nejprve posuzoval otázku závažnosti přestupku ve smyslu ust. § 38 písm. a) a b) zákona o odpovědnosti za přestupky. Neoprávněně navýšená částka účastníkem řízení představuje sumu, kterou byli odběratelé tepelné energie povinni v důsledku protiprávního jednání účastníka řízení při vyúčtování zaplatit. S ohledem na neoprávněné navýšení částky správní orgán konstatuje, že tato okolnost závažnost přestupku zvyšuje.

V případě nastavení kratší doby odpisování lze obtížně identifikovat přímé poškození odběratelů tepelné energie a majetkový prospěch účastníka řízení. Při zjišťování rozsahu poškození odběratelů je v tomto případě třeba zohlednit skutečnost, že nastavením kratší doby odpisování sice vedlo k navýšení ceny tepelné energie, ale v konečném důsledku by byly dané náklady uhrazeny odběrateli tepelné energie dříve a cena tepelné energie po skončení, byť nesprávného odpisování, by měla odpovídajícím způsobem poklesnout. Z dlouhodobého pohledu k přímému poškození odběratelů tedy nedošlo.

Správní orgán také posuzoval otázku způsobu spáchání přestupku ze strany účastníka řízení. Úřad není přesně schopen určit, zda zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů do výsledné ceny tepelné energie bylo ze strany účastníka řízení účelovým porušením právní povinnosti, či se jednalo o porušení v důsledku nedbalosti způsobené například nedůkladnou účetní kontrolou výsledné ceny tepelné energie za rok 2017. Vzhledem ke skutečnosti, že správní orgán při posuzování způsobu spáchání přestupku nedošel k jednoznačnému a prokazatelnému závěru, přihlížel při výměře výše pokuty k této skutečnosti k jako polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona ze strany účastníka řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je třeba uvést, že účastník řízení není evidován v rámci žádného správního řízení, v němž by bylo pravomocně rozhodnuto o vině účastníka řízení za porušení ustanovení zákona o cenách ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z nichž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt (přestupek) je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Při ukládání pokuty za porušení cenových předpisů nejsou podle zákona o cenách kritériem při určení výměru pokuty osobní a majetkové poměry pachatele, nicméně podle výše uvedeného rozsudku Nejvyššího

správního soudu by měl k těmto poměrům správní orgán přihlédnout, což také správní orgán činí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy správní orgán při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Správní orgán při zjišťování majetkových poměrů účastníka řízení vycházel z listin založených ve Sbírce listin Veřejného rejstříku. Z Výkazu zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2018 vyplývá, že účastník řízení v roce 2018 dosáhl výsledku hospodaření před zdaněním ve výši ████████ Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření účastník řízení vykázal ve výši ████████ Kč.

Konkrétní forma postihu a jeho výše musí působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Vzhledem k výše uvedenému a na základě zohlednění všech otázek a okolností daného případu, dále pak s přihlédnutím ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem, majetkovým poměrům účastníka řízení, byla účastníku řízení pokuta uložena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto příkazu, tj. ve výši jednonásobku zjištěného nepřiměřeného majetkového prospěchu posuzovaného protiprávního jednání účastníka řízení (v tomto případě zaokrouhleného tzv. „směrem dolů“ na celé koruny, což správní orgán považuje za postup ve prospěch účastníka řízení), tedy na samotné spodní hranici možné zákonné sazby dle ust. § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného zákonem o cenách a též energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta uložena ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto příkazu, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-otisk úředního razítka-

Mgr. Andrea Chutná, v.r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava